

۱۴

درد گوش وکم شنوایی همراه با علائم سرماخوردگی را جدی بگیرید

گوش هایی که فریاد می زنند

۱۴

چرا نباید در روزهای سرد قهوه بنوشیم؟

زندگی

شنبه ۸ دی ۱۳۹۷ :: شماره ۵۲۸۵

۱۶

مسیر ریلی اندیمشک -دورود چند دهه پس از راه اندازی هنوز در برخی توقفگاه ها، ایستگاه و سکوی استاندارد ندارد

اندیمشک بدون توقف!

۱۳ جام جم

یادداشت:
گیتی اعتماد
جامعه شناس
شهری

فضاهای عمومی عنصر حیاتی شهر

❏ فضاهای عمومی در هر شهر از جمله عناصر مهم و حیاتی آن شهر محسوب می شود. فضاهای عمومی می توانند بازتاب حوزه عمومی و تعامل اجتماعی باشند. میادین هم از جمله این فضاهای عمومی هستند. البته در این تعریف، میادینی که تبدیل به جزیره ای برای عبور و مرور وسایل نقلیه موتوری شده اند به هیچ وجه مد نظر نیست. شاید یکی از زیباترین و کاراترین میادین جهان میدان نقش جهان اصفهان باشد که خوشبختانه اخیرا کاملا محل عبور و مرور پیاده شده و ورود خودرو به میدان و دوخیابان متصل به آن ممنوع شده است. در تهران نیز میدان مشق (باغ ملی) از جمله میادین مهم و باارزش است که می تواند عملکرد يك میدان و فضای عمومی را داشته باشد. این میدان نیز در سال ۱۳۷۷ به عنوان آثار ملی به ثبت رسیده است. در دنیا نمونه های زیادی از این دست وجود دارد. به عنوان مثال میدان شهرداری وین در تابستان با اجرای کنسرت و نمایش به طور رایگان در اختیار عموم است البته در کنار آن غرفه های موقت ارائه مواد غذایی نیز تعبیه می شود. موضوع اصلی، سرزنده کردن و دادن حیات اجتماعی و جذاب در این میادین است. البته این میادین باید کاملا پیاده و جدا از عبور و مرور وسایل نقلیه باشند. برای سرزنده کردن و جذابیت این میادین برنامه های هنری مانند تئاترهای خیابانی، اجرای کنسرت ها حتی به صورت فیلم در پرده های بزرگ و نه لزوما به صورت زنده در مطلوبیت فضای يك شهر و ایجاد آرامش و نشاط شهروندان موثر واقع شود. اگرچه طرح های قبلی در تهران چندان موفقیت آمیز نبوده اند اما به این معنی نیست که تهران و پایتخت نشینان به چنین فضاهایی نیاز ندارند. اهمیت این موضوع باعث شده تا شورای شهر تهران جای خالی «پلازا» در برنامه سوم توسعه شهرداری تهران را احساس کند و تصمیم بگیرد تا این موضوع به جد در برنامه پنج ساله آینده تهران مورد توجه قرار گیرد. ❏

info@jamejamonline.ir
روابط عمومی: ۲۲۲۶۱۴۷

مهریه - سکه

بنایی ساری:

افزایش قیمت سکه باعث ایجاد مشکلاتی در پرداخت مهریه شده است. قوه قضاییه در این مورد می تواند به این افراد کمک شایانی کند.

شیر- مدرسه

ظفری از تهران:

چرا دیگر شیر در مدارس توزیع نمی شود این امتیاز نیز از دانش آموزان سلب شد.

کشاورزی- ورامین

هواوند از ورامین:

بیشتر زمین های کشاورزی در ورامین درحال تبدیل به مجتمع های تجاری است. این کار باعث صدمه به کشاورزی این شهر می شود.

پردیس- فروشگاه

طاهری از پردیس:

تاسیس فروشگاه های زنجیره ای در شهر جدید پردیس با توجه به افزایش جمعیت لازم است. امیدوارم به این موضوع توجه شود.

طرح- فراموشی

زین العابدین از شهرری:

طرح توسعه و بازسازی محوطه و اطراف حرم حضرت عبدالعظیم حسنی که سال هاست در حال پیگیری است هیچ پیشرفت فیزیکی نداشته است.

مترو- قم

زهراپی از قم:

پروژه مترو تهران به قم با وجود ادعاهای بعضی از مسؤولان نسبت به اتمام پروژه، نیمه کاره مانده است و هیچ توسعه ای در این طرح مشاهده نمی شود.

شن -و- ماسه

نوروزی از تهران:

کارخانه های شن و ماسه در جنوب تهران آلودگی هوا دارند و این که تردد خودروهای سنگین در شب باعث سلب آسایش شهروندان این محلات می شود.

جنگل- شیان

مبارکی از تهران:

از شهرداری تهران درخواست می شود تا مشکلات جنگل شیان نظیر سرویس های بهداشتی، نور مناسب، وسایل بازی کودک، پاکسازی از معتادان و... را در اولویت خود قرار دهد و نسبت به مشکلات گفته شده اقدامی اساسی صورت دهد.

توزیع- گوشت

عقیلی از تهران:

مدتی است در فروشگاه های زنجیره ای، گوشت گرم بسته بندی دیگر توزیع نمی شود و پاسخی هم از سوی مسؤولان این فروشگاه ها داده نمی شود.

الهه خانی

جامعه

❏ گرچه زیرگذر میدان ولیعصر^(ع) با عنوان پلازا افتتاح شد، اما برای پایتخت نشینان هنوز هم واژه ای غریب و نامأنوس به نظر می آید؛ پلازا چیست و چه مشخصاتی دارد؟

میدان های پیاده یا (پلازا) ریشه کهنی در فضاهای زیست شهری دارند. این ریشه نه فقط در شهرها بلکه زمانی که اولین روستاها در حال شکل گیری بودند به چشم می آید. در آن زمان محلی در بین خانه ها شکل می گرفت که جنبه فضای عمومی آن روستا را داشته باشد. در بسیاری از روستاهایی که با سابقه طولانی در حال حاضر وجود دارد این میدان ها کاملا قابل مشاهده است و در آن بازارچه های هفتگی برگزار می شود؛ درواقع این میدان ها انواع کاربردهای اجتماعی و اقتصادی را دارند. در شکل گیری شهرها هم میدان های پیاده نقش محوری را ایفا می کردند.

❏ میدان های پیاده، تنفس گاه های شهر

بابك شكوفی، طراح معماری پردیس سینمایی آزادی با بیان این که میدان های پیاده تنفس گاه های شهر محسوب می شدند و بسیاری از کاربری ها در کنار آنها شکل می گرفته است، می گوید: در شهرهای ایران هم چنین فضاهایی وجود دارد. نمونه بزرگ آن میدان نقش جهان است که يك میدان پیاده طراحی شده است. بعضی از میدان های پیاده به مرور زمان شکل می گرفتند و برخی دیگر مثل میدان نقش جهان طراحی شده بودند. در بدنه میدان نقش جهان، بازار و ساختمان های مهمی مثل مساجد شاه، شیخ لطفاء... و ساختمان مهم حکومتی کاخ عالی قاپو قابل مشاهده است. او با اشاره به این که میدان های پیاده به لحاظ سلسله مراتب فضای شهری چندین نقش مهم را ایفا می کنند و شبکه ای از محورهای پیاده به این میدان ها منتهی می شوند، عنوان می کند: نقش اجتماعی و مدنی این میادین از گذشته تا به امروز قابل چشم پوشی نیست، میادین مکان تعامل اجتماعی بوده و در آن جاشهروندان با یکدیگر گفتمان، تبادل نظر و خرید و فروش می کردند و این سبک تعاملات احساس همبستگی اجتماعی را در میان آنها به وجود می آورد. شكوفی با بیان این که میدان های پیاده نقش مهمی را در تعریف هویت شهرها ایفا می کردند، تصریح می کند: در مقایسه با سایر فضاهای همگانی مثل معابر می توان گفت آنها مکانی برای عبور هستند. اما میدان جای توقف، تأمل و نگاه کردن است.

❏ گرهِ، میدان و ترافیک

طراح معماری پردیس سینمایی آزادی با تأکید بر این که در دهه های گذشته و در جریان مدرنیزاسیون شدن شهرها فضای عمومی شهرها توسط خودروها بلعیده شد، می گوید: تمام فضای عمومی شهری را محورهای

سواره تصرف کردند و آن چیزی که امروزه به عنوان میدان در شهرها دیده می شود در واقع اصلا شامل تعریف میدان نمی شود و تنها نقش گرهِ ترافیکی را ایفا می کند. به عنوان مثال میدان ونك به هیچ عنوان در تعریف میدان ها نمی گنجد و تنها يك گرهِ ترافیکی است؛ فضایی که در وسط میدان ونك وجود دارد توسط شبکه سواره محاصره شده است؛ در مقیاس بزرگ تر این موضوع درباره میدان آزادی هم صدق می کند.

❏ واقعیتی درباره میدان آزادی که نمی دانستید!

او ادامه می دهد: البته ماکت ابتدایی میدان آزادی نشان می دهد طراح برای این مکان کاربری میدان پیاده را در نظر گرفته بود. در واقع امکان دسترسی پیاده از اطراف به وسط میدان وجود داشت و طراح فضای میانی میدان آزادی را نجات داده بود قبل از این که در محاصره حلقه ترافیکی امروزی قرار گیرد و این حلقه به صورت يك پل گرد طراحی شده بود. متعجب بودم چرا طرح به همان صورت اجرا نشده است که اگر این گونه می شد آزادی می توانست نقش يك میدان ملی را برای ما ایفا کند؛ درست مثل همان فضایی که امروزه در اطراف برج ایفل وجود دارد و حضور افراد نیز در آنجا به این فضا هویت و زندگی داده است.

شكوفی ادامه می دهد: این موضوع را از طریق یکی از دوستانم که با مهندس امانت طراح میدان آزادی در ارتباط بود جویا شدم. ایشان گفته بود مسؤولان وقت نمی خواستند مردم در وسط میدان رفت و آمد داشته باشند و گمان می کرده اند این موضوع زیبایی میدان را از بین می برد. در نتیجه پل مدور را حذف می کنند و شبکه سواره همسطح میدان می شود تا ارتباط پیاده با بستر میدان قطع شود. شكوفی با بیان این که این فضای مهم شهری طی دهه های گذشته از بین رفته و محورهای سواره خاصیت میادین را از بین برده است، می گوید: يك میدان پیاده موفق دو عنصر فضایی دارد، که این دو اگر به درستی در کنار هم قرار نگیرند عملکرد میدان نشان داده نمی شود، این دو عنصر شامل بستر و بدنه میدان است. در واقع میادین مکان تعامل اجتماعی بوده و در آن جاشهروندان با انسانی در آنجا به راحتی و بدون مشکل باشد. البته باید بدنه ای وجود داشته باشد که به شهروندان خدمات ارائه کند. وی تأکید می کند: در بدنه این میادین می توان انواع خدمات لازم به شهروندان ارائه کرد؛ به عنوان مثال وجود کافه ها و رستوران ها در این فضا می تواند زمینه مناسبی را برای تعامل به وجود آورد. حتی این فضا می تواند محلی برای وجود ساختمان های مهم دولتی هم باشد. بدنه میدان باید با بستر آن ارتباط ارگانیک داشته باشد و شهروندان در حال تعامل بین این دو بخش باشند. به گفته این معمار بستر میادین پیاده باید ارتباط کافی را با محورهای پیاده و فضای شهری داشته باشد. وقتی با این معیارها بیشتر میادین تهران را می بینیم متوجه می شویم آنها این خصوصیات را ندارند.

❏ عاقبت میدان های پیاده در پایتخت

اگرچه شهرداری تهران طی سال های گذشته طرح هایی را تحت عنوان میدان های پیاده در پایتخت اجرایی کرد اما به هیچ وجه آن گونه که باید مورد استقبال قرار نگرفت. شكوفی در این باره توضیح می دهد: شهرداری تهران چندسال پیش پروژه ای را در میدان ولی عصر تحت عنوان پلازا انجام داد و در نهایت گودال - باغچه ای را در وسط میدان ایجاد کرد. اما این سازه به هیچ عنوان يك پلازا نیست. این فضا در وسط يك گرهِ ترافیکی به وجود آمد و همین امر باعث شد ارتباط ارگانیک و مستقیم این مکان با محورهای اطرافش قطع شود. وی ادامه می دهد: در همین رابطه می توان به پروژه میدان امام حسین هم اشاره کرد. میدان پیاده شدن در اینجا ایده خوبی بود ولی بعدا به اشتباه با ایجاد يك سری از دیواره های مشبك فلزی ارتباط بستر میدان با بدنه و بافت شهری اطراف را قطع کرده است.

❏ پول زیادی لازم نیست

در حالی که عده ای معتقدند برای ایجاد بناهای شهری هزینه فراوانی لازم است و بدهی های فعلی شهرداری مانع تحقق این موضوع می شود. طراح معماری پردیس سینمایی آزادی بر این باور است، شهرداری می تواند با هزینه های بسیار کم، توسعه میدان های پیاده در تهران را آغاز کند. او می گوید: در فضای شهری ما مناطق خالی

داریم که باید شناسایی شوند، در واقع فضاهایی که تداخل چندانی هم با فضاهای تاریخی ندارند و دسترسی مناسبی هم به شبکه های راهی اطراف باید داشته باشند. وی تصریح می کند: پس از شناسایی این فضاها می توان با يك هزینه کم برای آنها بدنه فعال ایجاد کرد، فعال کردن بدنه این فضاها کار ساده ای است که نمونه آن در خیابان ۳۰ تیر کاملا قابل مشاهده است، این نقطه به مکانی جذاب و پویا تبدیل شده و مردم به شدت از آن استقبال کرده اند این درحالی است که خیابان ۳۰ تیر آن گونه که باید بستر مناسبی ندارد و پیاده روی این خیابان خیلی عریض نیست اما با وجود این نتیجه بسیار خوبی به دست آمده است.

❏ توسعه فضاهای همگانی

توسعه فضاهای همگانی اما یکی از برنامه های کمیسیون معماری و شهرسازی شورای شهر تهران در سال ۹۷ بوده است، علی اعطادر این باره می گوید: مطالعاتی در این زمینه انجام شده و به احکام لایحه برنامه پنج ساله شهرداری تهران اضافه خواهد شد و در همین رابطه پروژه هایی هم پیش بینی شده است. وی با بیان این که تلاش های زیادی انجام شده تا این اقدام از سال ۹۷ آغاز شود، تصریح می کند: قرار شد در تعدادی از مناطق شهرداری تهران و سازمان زیباسازی این موضوع مورد بررسی قرار گیرد و در پایان سال ۹۷ نتایج مشخصی در دست باشد. ❏

هاکوپیان
HACOUPIAN

25% OFF

آنچه دوست دارید
در فروش بزرگ سال
دست یافتنی می شود.